

‘Nog een paar miljoen verdienen’

Luis Ocampo Offshore-bedrijven

Als hoofdaanklager moest Ocampo ‘moreel hoogstaand’ zijn. Toch had hij toen in het geheim minstens één offshore-bedrijf.

- Hanneke Chin-A-Fo

29 september 2017

Panama City

Op 15 augustus 2012, twee maanden nadat Luis Moreno Ocampo is vertrokken als hoofdaanklager bij het Internationaal Strafhof, wordt er 50.000 dollar op zijn Nederlandse bankrekening bij ABN Amro gestort. Het geld komt van een rekening in Zwitserland. De afzender is het bedrijf Tain Bay Corporation, gevestigd in belastingparadijs Panama.

In de volgende maanden blijft het geld binnenstromen. Zo belandt er in verschillende tranches 140.000 dollar op de ABN Amro-rekening. Altijd vanuit Panama, altijd via Zwitserland.

Documenten die zijn verkregen door de Franse website Mediapart en geanalyseerd door NRC en

onderzoeksplatform EIC onthullen wie er achter het Panamese brievenbusbedrijf zit: Ocampo en zijn echtgenote Elvira Bulygin.

De Strafhofgeheimen

Deze week verschijnen in NRC meerdere onderzoeksverhalen over de eerste hoofdaanklager van het Internationaal Strafhof in Den Haag, Luis Moreno Ocampo.

Ze onthullen elk iets over zijn manier van handelen, tijdens en na zijn aanstelling bij het hof, aan de hand van internationaal conflicten.

Alle verhalen zijn na publicatie terug te lezen via het [dossier Strafhofgeheimen](#).

Boven elke twijfel

Tain Bay is niet het enige brievenbusbedrijf dat de Argentijn bezeten heeft. Uit de documenten blijkt dat hij tijdens zijn periode bij het hof aandeelhouder is van een bedrijf op de Britse Maagdeneilanden. En dat hij er altijd goed voor zorgt dat zijn offshore-bedrijven geheim blijven.

Het hof in Den Haag vervolgt de grootste schurken ter wereld. Om kwetsbaarheden zoals chantage te voorkomen, moet de aanklager boven elke twijfel verheven zijn. Hij moet een „moreel hoogstaande persoonlijkheid” hebben, schrijven de Strafhofstatuten voor. Nu, jaren na Ocampo's vertrek, rijzen er alsnog vragen: waarom gebruikte hij geheime bedrijven? Waar kwam het geld vandaan? In een interview met EIC-partner Der Spiegel zegt hij dat het geld afkomstig was van de verkoop van zijn Argentijnse advocatenkantoor voordat hij naar het Strafhof kwam. Hij gebruikte het om in zijn levensonderhoud en dat van zijn gezin te voorzien.

Lees ook wat Ocampo deed nadat hij wegging bij het Strafhof: [De aanklager, de warlord & de oliemiljardair](#)

„Mijn salaris bij het hof was niet genoeg. [...] Mijn gezin bleef in Buenos Aires. Ik had een huis in Den Haag en een in Buenos Aires. Elke maand reisde ik daarheen. [...] Ik ben zo gul geweest om mijn eigen geld uit te geven om voor de publieke sector te werken.” Zijn jaarsalaris bij het hof lag vermoedelijk rond 150.000 euro belastingvrij.

Beluister een fragment uit het interview dat Der Spiegel hield met Luis Ocampo

Belastingparadijzen als Panama en de Maagdeneilanden houden de eigenaren van bedrijven geheim en delen vaak geen bedrijfsgegevens als andere landen daarom vragen. Ocampo weet dat als geen ander. Voordat hij in 2003 bij het Strafhof begint, staat hij bekend als corruptiebestrijder. Eerst als aanklager in Argentinië, daarna als voorzitter van de Latijns-Amerikaanse afdeling van Transparency International – de NGO die zich sterk maakt tegen offshorebedrijven – , weer later door zijn werk in de advocatuur.

Zelf verklaart hij: „Ik heb niets verkeerd gedaan. Ik moest mezelf beschermen omdat de banken in Argentinië zomaar je geld van je rekening kunnen halen.” Op de vraag of hij de bedrijven bij het hof heeft gemeld, zegt hij: „Ze hebben er nooit naar gevraagd.” Het Strafhof wil niet reageren.

Ook het bedrijf op de Maagdeneilanden, Yemana Trading, bezit hij samen met zijn echtgenote. Het wordt beheerd door Mossack Fonseca, het trustkantoor dat centraal staat in de Panama Papers.

In januari 2010 treedt er op de Maagdeneilanden onder internationale druk een wetswijziging in werking, waardoor het moeilijker wordt om de werkelijke eigenaren van bedrijven geheim te houden. Eind december 2009 bespreekt Ocampo met zijn bankier in Genève de mogelijkheden om Yemana te verhuizen naar een vriendelijker belastingparadijs. Ze hebben weinig tijd, omdat de nieuwe regels binnen enkele dagen in werking treden.

In juli 2013 haalt Ocampo in Genève 40.000 dollar in contanten op

Ocampo schrijft de bankier: „Ik heb met de mensen van Mossack Fonseca gepraat om een bedrijf in Panama op te richten. Ze zeggen het in 48 uur te kunnen doen.”

Wanneer de nieuwe regels op de Maagdeneilanden ingaan, wordt Yemana Trading gedeactiveerd. Het ziet ernaar uit dat Ocampo hierna de lege vennootschap Tain Bay in Panama koopt. De nieuwe firma heeft, net als Yemana, een bankrekening in Genève. In juli 2013 haalt Ocampo daar 40.000 dollar in contanten op.

Rond die tijd – hij is dan al weg bij het hof – begint hij bezittingen over te hevelen naar Uruguay, een ander belastingparadijs. In februari 2015 heft hij Tain Bay in Panama op, evenals zijn Zwitserse rekening. Een bankmedewerker vraagt of hij in de toekomst weer van hun diensten gebruik wil maken. Ocampo antwoordt dat hij eerst „nog een paar miljoen gaat proberen te verdienen” en dan terug zal komen.

Dit artikel is mede gebaseerd op onderzoek van Der Spiegel.